

บทที่ 9

ทฤษฎีสภาพแรงงาน

เนื้อหา

1. ทฤษฎีสภาพแรงงานตามทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์ในประเทศอังกฤษและยุโรป ได้แก่ ทฤษฎีของ Marx, Webbs และ Coles
2. ทฤษฎีสภาพแรงงานตามทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ทฤษฎีสภาพแรงงานของ Hoxie, Commons, Tannenbaum และ Perlman

สาระสำคัญ

1. แนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์ในประเทศอังกฤษและยุโรปเกี่ยวกับสภาพแรงงาน

1.1 Marx มีความเห็นว่า เนื่องจากแรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบ ดังนั้น ความเป็นธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นได้ โดยวิธีการทำลายล้างชนชั้นนายทุนให้หมดไป ดังนั้นแรงงานจึงจำเป็นต้องรวมตัวกันขึ้นเป็นสหภาพแรงงานเพื่อต่อสู้กับนายทุน

1.2 Sidney และ Beatrix Webb สองสามีภรรยา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแรงงานว่า การมีสหภาพแรงงานทำให้เสรีภาพของแรงงานดีขึ้น เพราะทำให้อำนาจการต่อรองทั้งฝ่ายแรงงานและนายจ้างเท่าเทียมกันมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยอุตสาหกรรม นอกจากอำนาจการต่อรองดังกล่าวแล้ว สหภาพแรงงานอาจดำเนินวิถีทางประชาธิปไตย โดยการรณรงค์ทางรัฐสภา เกี่ยวกับการกำหนดโควต้าคนเข้าเมือง กฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน

1.3 Cole ได้เขียนหนังสือชื่อ โลกของแรงงาน มีความเห็นว่า ควรให้สหภาพแรงงานควบคุมอุตสาหกรรม โดยรัฐบาลเป็นนายจ้าง

1.4 เปรียบเทียบแนวความคิดของ Marx, Webbs และ Cole ทุกคนมีความเห็นว่าการมีชนชั้นแรงงานและนายทุนก่อให้เกิดการต่อสู้ระหว่างชนชั้น โดยแรงงานจะรวมตัวกันเป็นสหภาพแรงงาน Marx เห็นว่า การต่อสู้ระหว่างชนชั้นควรทำลายระบบลัทธิทุนให้หมดไป แต่ Webbs ไม่เห็นด้วยกับ Marx และ Webbs กลับมุ่งไปถึงการยกฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานให้สูงขึ้น โดยให้สหภาพแรงงานดำเนินการตามวิถีทางประชาธิปไตย ส่วน Cole ไม่เห็นด้วยกับ Marx และไม่เลื่อมใสให้สหภาพแรงงานดำเนินการทางด้านการเมือง

2. แนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับสภาพแรงงาน

2.1 Hoxie จำแนกสภาพแรงงานตามวัตถุประสงค์ออกเป็น 5 ประเภท คือ สภาพแรงงานนियมธุรกิจ, สภาพแรงงานที่ทำหน้าที่ยกฐานะของคนงาน, สภาพแรงงานนियมการปฏิบัติ, สภาพแรงงานแบบอันตราย และสภาพแรงงานประเภทที่ต้องพึ่งผู้อื่น

2.2 Commons มีความเห็นว่า ขบวนการแรงงานมีลักษณะการต่อสู้ระหว่างชนชั้น แต่ขบวนการแรงงานของสหรัฐอเมริกามุ่งในเรื่องค่าจ้าง โดยรวมตัวกันขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันเข้าทำงานโดยการลดค่าจ้าง

2.3 Tannenbaum คิดค้นทฤษฎีว่าด้วยการต่อสู้ระหว่างมนุษย์กับเครื่องจักร กล่าวว่า สภาพแรงงานเกิดขึ้นเพื่อต่อต้านการนำเครื่องจักรใหม่ ๆ มาใช้แทนแรงงานคน

2.4 Perlman เขียนทฤษฎีว่าด้วยความวิตกว่า โอกาสในการหางานทำจะเป็นไปได้ยาก ดังนั้น สภาพแรงงานจึงเข้ามาควบคุมตำแหน่งงานว่าง และจัดสรรตำแหน่งงานให้กับสมาชิก

จุดประสงค์

หลังจากศึกษาเรื่องราวในบทนี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

1. อธิบายและเปรียบเทียบแนวความคิดของ Marx, Webbs และ Cole ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ในประเทศอังกฤษและยุโรป เกี่ยวกับสภาพแรงงานได้
2. อธิบายแนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้แก่ Hoxie, Commons, Tannenbaum และ Perlman เกี่ยวกับสภาพแรงงานได้

1. ความนำ

เป็นที่ยอมรับกันว่า สหภาพแรงงานได้มีอิทธิพลอย่างมากต่อเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อตลาดแรงงาน และการทำงาน ดังนั้น ปรัชญาและนโยบายของขบวนการแรงงาน (Labor movement) และของสหภาพแรงงานแต่ละแห่ง จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่ามีความเป็นมาอย่างไร ซึ่งในที่นี่จะขอกล่าวถึงทฤษฎีสหภาพแรงงานตามทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์ประเทศอังกฤษและยุโรป ตลอดจนจากประเทศสหรัฐอเมริกา

ในการศึกษาทฤษฎีเหล่านี้ จะเป็นในรูปการเสนอแนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์แต่ละท่านอย่างกว้างๆ ไม่ใช่ในเชิงเปรียบเทียบแต่ประการใด เช่น บางท่านอาจเสนอทฤษฎีในแง่มูลเหตุ และบางท่านอาจเสนอในสาระสำคัญของสหภาพแรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้จะเห็นว่าทฤษฎี สหภาพแรงงานที่กล่าวถึงนั้น เกิดขึ้นในแต่ละสมัย จึงอาจทำให้ทฤษฎีบางทฤษฎีล้าสมัยไปบ้าง แต่การศึกษาถึงทฤษฎีเหล่านี้ ก็ยังช่วยเป็นแนวทางในการศึกษาสหภาพแรงงานในปัจจุบันได้

2. ทฤษฎีสหภาพแรงงานตามทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์ในประเทศอังกฤษและยุโรป

2.1 ทฤษฎีของ Marx

Karl Marx (1818-1883) เป็นนักปรัชญาทางด้านสังคม เป็นผู้นำของกลุ่มนักปฏิวัติในสมัยนั้น และเป็นผู้ประศาสน์การของลัทธิสังคมนิยมเชิงวิชาการ หรือซึ่งเรียกในปัจจุบันว่า “ลัทธิคอมมิวนิสต์” คาล มาร์คซ์ เป็นชาวเยอรมันโดยกำเนิด เกิดที่เมือง Treves ในประเทศปรัสเซีย (เยอรมันตอนเหนือ) เป็นบุตรทนายความเชียว ซึ่งได้เปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์นิกายลูเทอแรนสำเร็จปริญญาเอกที่นครเบอร์ลิน ต่อมาได้ไปอยู่ในฝรั่งเศสและอังกฤษ และได้ร่วมงานกับเองเงิลส์

สาระสำคัญของทฤษฎี คาล มาร์คซ์ มีอยู่ว่า ความเป็นธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจที่แท้จริง จะเกิดขึ้นได้ โดยวิธีการทำลายล้างชนชั้นนายทุน หรือเลิกลัทธิทุนนิยม ให้มีแต่ชนชั้นแรงงานหรือกรรมกรเท่านั้น ซึ่งชนชั้นแรงงานนี้จะเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ ดังนั้น คาล มาร์คซ์ จึงตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงงานของเขาว่า จะต้องส่งเสริมให้มีการต่อสู้ระหว่างชนชั้น คือระหว่างชนชั้นแรงงานกับชนชั้นนายทุน โดย คาล มาร์คซ์ คาดการณ์ว่าสภาพของชนชั้นแรงงานนับวันแต่จะจนลง ในขณะที่นายทุนมีแต่ความมั่งคั่ง ทำให้ความแตกต่างระหว่าง 2 ชนชั้น นับวันจะห่างออกไปทุกที ทั้งนี้ เนื่องจากความเอารัดเอาเปรียบ (Exploitation) ของนายทุนเป็นสาเหตุสำคัญ โดยที่ คาล มาร์คซ์ ได้เน้นให้เห็นถึงราคาของสินค้าที่ผลิตออกจำหน่าย ซึ่งถือว่าเป็นผลงานของแรงงาน แต่แรงงานกลับได้รับผลตอบแทนในรูปค่าจ้าง ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น้อยมากจากราคาสินค้า โดยที่ส่วนใหญ่

กลับตกอยู่ในรูปกำไร ซึ่งเป็นรายได้ของนายจ้างหรือนายทุน ดังนั้น คาล มาร์คซ์ จึงยืนยันให้มีการเปลี่ยนแปลงจากระบบทุนนิยมมาเป็นสังคมนิยม

ตามแนวคิดของมาร์คซ์ สิ่งแรกที่จะต้องทำ คือ การรวมตัวกันเป็นสมาคมเพื่อต่อสู้กับนายทุน โดยให้บรรดาคณงานเลิกทำการแข่งขันและชิงดีกันเสีย เพราะอาจทำให้เกิดความแตกร้างกัน และไม่อาจรวมกันได้เป็นกลุ่มเป็นก้อน เพื่อที่จะเป็นชนชั้นผู้ปฏิวัติอย่างแท้จริง มาร์คซ์จึงมีความเห็นว่า สหภาพแรงงานแม้จะได้ผลดี แต่ไม่ใช่เครื่องมือที่สำคัญที่สุด เพราะไม่ใช่เป็นเครื่องมือที่จะให้ความคุ้มครองแก่คณงานในสังคมที่ยั่งยืนยุติธรรม แต่เป็นเครื่องมือที่ทำให้ฐานะของแรงงานเกิดความสมดุลกับนายทุนเท่านั้น แรงงานจะต้องร่วมมือกันทำลายล้างระบอบนายทุน เพื่อให้แรงงานเป็นชนชั้นปกครองของประเทศในที่สุด

2.2 ทฤษฎีของ The Webbs

Sidney และ Beatrice Webb สองสามีภรรยาสัญชาติอังกฤษ เป็นนักปฏิรูป นักค้นคว้า นักปราชญ์ นักการเมืองและผู้นำกลุ่ม Fabian an Socialists ซิดนีย์ เวบส์ เกิดในกรุงลอนดอน ปี 1859 ศึกษาในประเทศอังกฤษ และในภาคพื้นยุโรป เคยเป็นผู้บรรยายใน London School of Economics เป็นสมาชิกรัฐสภาตั้งแต่ปี 1922-1929 เขียนหนังสือหลายเล่ม เล่มที่สำคัญได้แก่ The History of Trade Unionism (1894) และ Industrial Democracy (1897) ซึ่งถือว่าเป็นคัมภีร์ของระบบสหภาพแรงงานในปัจจุบัน ทฤษฎีประชาธิปไตยนี้ถือว่า ขบวนการแรงงานต้องดำเนินกิจกรรมทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ เป็นกิจกรรมพื้นฐานเบื้องต้น สหภาพแรงงานมีบทบาทในการเผยแพร่ระบอบประชาธิปไตยในอุตสาหกรรม เพื่อกันไม่ให้นายจ้างใช้อำนาจเด็ดขาดกับตน สหภาพแรงงานทำให้เสรีภาพของคณงานดีขึ้น เพราะแรงงานสามารถมีตัวแทนไปทำการต่อรองกับนายจ้าง ทำให้อำนาจการต่อรองเท่าเทียมกัน ผลก็คือทำให้แรงงานมีมาตรฐานการครองชีพและสภาพการทำงานดีขึ้น เมื่อยังไม่มีกรให้คณงานเข้าต่อรองกับนายจ้าง ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับคณงานนั้น นายจ้างมีอำนาจเหนือกว่าทำให้เกิดระบบการทำงานเยี่ยงทาส อันเป็นวิธีที่ขัดกับระบบประชาธิปไตย

เขาเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องทำลายล้างระบบนายทุน แต่ไม่ควรให้นายจ้างมีอำนาจผูกขาดเพียงฝ่ายเดียวในอุตสาหกรรม ควรให้มีระบอบประชาธิปไตยอุตสาหกรรมเข้ามาแทนที่ โดยให้ลูกจ้างร่วมรับทราบ และให้ความเห็นชอบโดยวิธีการเจรจาต่อรอง และวิธีอื่น ๆ ตามวิถีทางประชาธิปไตย

1. จำกัดจำนวนคณงาน สหภาพแรงงานจะรณรงค์ทางรัฐสภา เพื่อให้รัฐจำกัดจำนวนคณงาน โดยให้รัฐสภาออกกฎหมายจำกัดคณงานเข้าเมืองและสงวนอาชีพไว้ให้แก่คณสัญชาติของประเทศนั้น เช่น กฎหมายไทยสงวนอาชีพแก่คนไทย เป็นต้น

2. ออกกฎหมายวางมาตรฐานเกี่ยวกับแรงงาน เพื่อเป็นแบบแผนเดียวกัน ได้แก่ การวางมาตรฐานเกี่ยวกับค่าจ้าง ชั่วโมงทำงาน สภาพการทำงาน เป็นต้น

เวบส์ เห็นด้วยกับความคิดของมาร์คส์ ในแง่ที่ว่า การที่มีชนชั้นนายทุนกับชนชั้นแรงงานนั้น เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดการต่อสู้ระหว่างชนชั้น แต่มีความเห็นต่างจากมาร์คส์ คือ

1. เขาเชื่อว่า การต่อสู้ระหว่างชนชั้นไม่ใช่วิธีการทำลายล้างฝ่ายนายทุน
2. เขามีความเห็นที่ ขบวนการแรงงานมิใช่สถาบัน ที่มีหน้าที่เปลี่ยนแปลงทางสังคม

แต่อย่างใด

เวบส์ เห็นว่าขบวนการแรงงานควรประกอบด้วยชนชั้นแรงงานรวมกัน ตั้งขึ้นเป็นสมาคมลูกจ้างหรือสหภาพแรงงาน เพื่อยุทธฐานะทางเศรษฐกิจของคนให้สูงขึ้น เนื่องจากมีอำนาจเท่าเทียมกันในการต่อรอง และในขณะที่เดียวกันก็ยกสถานะภาพทางการเมืองของพวกชนชั้นแรงงานให้สูงขึ้น เท่ากับคนในสังคมธุรกิจอุตสาหกรรมทั่วไปด้วย

2.3 ทฤษฎีของ Cole

G.H.D. Cole เป็นชาวอังกฤษ เกิดในปี 1889 เคยเป็นผู้บรรยายในมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด เป็นผู้ที่ได้สนับสนุนความคิดเห็นของเวบส์ ได้เขียนหนังสือชื่อ “โลกของแรงงาน” (The world of Labor) ในปี 1913 ซึ่งได้อธิบายหน้าที่และบทบาทของสหภาพแรงงานของโลก ในอนาคตไว้อย่างละเอียด เขาได้เสนอทฤษฎีสหภาพแรงงานว่าควรให้สหภาพแรงงานเป็นผู้ควบคุมอุตสาหกรรมหรือสหภาพแรงงานอุตสาหกรรม (Theory of union control of Industry หรือ industrial unionism) คือ การที่ผู้ผลิตหรือคนงาน เป็นหุ้นส่วนกับรัฐบาล เข้าเป็นเจ้าของและควบคุมปัจจัยการผลิตทั้งหมด โดยรัฐบาลเข้ามาเป็นนายจ้าง ด้วยวิธีเวนคืนโรงงานมาเป็นของรัฐ และสมาคมอาชีพก็จะกลายเป็นสหภาพอุตสาหกรรม อันเป็นที่รวมของผู้ผลิตทุกคนในอุตสาหกรรมประเภทใดประเภทหนึ่ง

Cole เห็นว่า สหภาพแรงงานมีขึ้นเพื่อการรณรงค์ระหว่างชนชั้น แต่ไม่เห็นด้วยกับการมีระบบเผด็จการโดยชนชั้นตามที่ มาร์คส์ เสนอ นอกจากนี้เขายังไม่เลื่อมใสในการใช้สหภาพแรงงานให้ดำเนินการทางการเมืองอีกด้วย

3. ทฤษฎีสหภาพแรงงานตามทรรศนะของนักเศรษฐศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา

3.1 ทฤษฎีของ Hoxie

Robert F. Hoxie (1868-1916) เป็นศาสตราจารย์วิชาเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก เขาได้พิมพ์หนังสือหลายเล่ม เช่น การบริหารแบบวิทยาศาสตร์และแรงงาน (1915) และ “ระบบสหภาพแรงงานในสหรัฐอเมริกา (1917)”

เขาได้จำแนกสหภาพแรงงานตามวัตถุประสงค์ออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. สหภาพแรงงานนิยมธุรกิจ (Business Unionism) สหภาพแรงงานประเภทนี้มีอยู่ในสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่และมีอิทธิพลมาก เป็นสหภาพแรงงานที่สนใจในเรื่องวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง (Trade-conscious) มากกว่ามุ่งด้านการแบ่งชนชั้น (Class-conscious) คือ เป็นสหภาพแรงงานที่เป็นตัว

แทนของคนงานอาชีพใดอาชีพหนึ่ง มีวัตถุประสงค์ เพื่อจะปรับปรุงค่าจ้าง ชั่วโมงทำงานและสภาพการทำงานของอาชีพนั้นให้ดีขึ้น โดยวิธีการเจรจาต่อรอง และยังคงดำเนินธุรกิจอื่น ๆ เพื่อคนงาน เช่น การจัดสวัสดิการ การอนามัยและการพักผ่อน เป็นต้นนอกจากนี้ยังมีวิธีอื่น ๆ อีกที่จะช่วยส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้น เช่น ใช้อิทธิพลทางการเมือง (political pressure) เพื่อให้รัฐบาลออกกฎหมายที่เป็นประโยชน์แก่คนงาน Samuel Gompers ประธานสหพันธ์แรงงานชาวอเมริกัน (AFL) คนแรก ถือปรัชญาในการดำเนินกิจการสหภาพแรงงานของเขาเหมือนหน่วยงานธุรกิจ โดยการให้บริการแก่คนงานแทนที่จะมีลูกค้า และแทนที่จะมุ่งกำไรเหมือนธุรกิจ แต่มุ่งเพื่อความเป็นอยู่ของคนงานให้ดีขึ้น

2. สหภาพแรงงานที่ทำหน้าที่ยกฐานะของคนงาน (Uplift Unionism) สหภาพแรงงานประเภทนี้มีอุดมคติที่แน่วแน่ เพื่อที่จะให้คนงานมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น มีมาตรฐานการครองชีพดีขึ้น มีความมั่นคงในการทำงาน มีเกียรติ สวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น

อุดมคตินี้มักจะพบในกลุ่มคนงานที่สนใจประกอบกิจกรรม และสนใจในด้านการแข่งขันซึ่งจะเห็นได้ชัดมากจากการปฏิบัติการของเขา เช่น การทำโครงการเกี่ยวกับประชาสงเคราะห์ (Social Welfare Scheme) เป็นต้น

3. สหภาพแรงงานนิยมการปฏิวัติ (Revolutionary Unionism) เป็นสหภาพแรงงานที่นิยมใช้วิธีการรุนแรง มีวัตถุประสงค์ต้องการทำลายหรือล้มล้างระบบเศรษฐกิจแบบนายทุน แล้วให้คนงานเข้าดำเนินกิจการของโรงงานแทนนายจ้าง ซึ่งถือว่าเป็นระบอบ อนาโคซินดิกัลลิสม์ (anarcho-syndicalism) เขาเห็นว่า ผลประโยชน์ของฝ่ายคนงานขัดกับผลประโยชน์ของฝ่ายนายจ้าง และมีการแบ่งชนชั้นกันอยู่ ต้องมีการปฏิวัติโคจรรวบรวมคนงานทุกคนให้เข้าไปอยู่ในสหภาพแรงงานเพียงแห่งเดียว และเอาชนะนายทุนโดยการเจรจาต่อรอง และดำเนินงานทางด้านการเมืองเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ก็อาจทำได้โดยการนัดหยุดงาน การทำลายโรงงาน การบอยคอตต์ เป็นต้น สหภาพแรงงานที่จัดอยู่ในประเภทนี้ ได้แก่ สหภาพแรงงานอุตสาหกรรมแห่งโลก (The Industrial Workers of the World)

4. สหภาพแรงงานแบบอันธพาล (Predatory Unionism) เป็นสหภาพแรงงานที่ดำเนินการเยี่ยงอันธพาล ไม่มีอุดมคติหรือหลักเกณฑ์ใด ๆ เลย นอกจากคอยฉวยโอกาสและไม่คำนึงว่าอนาคตจะเป็นอย่างไร วิธีการที่ใช้ คือ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ การขู่ขู่ขู่ การร่วมมือกับนายจ้างเพื่อให้มีการผูกขาด เป็นต้น วิธีการนี้เคยนำมาใช้ในสหรัฐอเมริกาในอาชีพช่างก่อสร้างและขนส่งสินค้าจากเรือเดินสมุทร ซึ่งปรากฏว่ามีการฉ้อโกง ขโมย และการใช้กำลังอยู่ตลอดเวลา

5. สหภาพแรงงานประเภทที่ต้องพึ่งผู้อื่น (Dependent Unionism) เป็นสหภาพแรงงานที่อยู่ได้โดยได้รับการสนับสนุนจากคนงานกลุ่มอื่นหรือของกุ่มนายจ้าง ซึ่งมองเห็นว่า การมีสหภาพแรงงานจะมีผลประโยชน์แก่พวกตนบางประการ ในกรณีที่ได้รับการสนับสนุนจากนายจ้าง จะเป็นโดยการที่นายจ้างอาจจะให้สิทธิใช้ตราของสหภาพแรงงานตีบนสินค้าของตนเพื่อแสดงว่าเป็นพวก

เดียวกัน เป็นต้น แต่ในการดำเนินงานนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายนายจ้างเสียก่อน นอกจากนี้
ยังดำเนินการจัดขบวนการจัดตั้งสหภาพแรงงานขึ้นใหม่ ของสหภาพแรงงานนอกบริษัท

อย่างไรก็ตาม โสซี ยอมรับว่าการแบ่งประเภทของสหภาพแรงงานทั้ง 5 ประเภท ตาม
แบบที่กล่าวข้างต้นนั้น ไม่มีสหภาพแรงงานใดที่มีลักษณะสมบูรณ์ครบถ้วน ตามแบบสหภาพแรงงานที่
แบ่งไว้ ส่วนใหญ่ทุกสหภาพแรงงานมีลักษณะแบบผสมทั้งสิ้น

3.2 ทฤษฎีของ Commons

John R. Commons ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน แผนกเศรษฐศาสตร์
และการเมือง มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องแรงงาน เขามีความเห็นที่ ขบวนการแรงงานมีลักษณะเป็นการ
ต่อสู้ระหว่างชนชั้น แต่ขบวนการแรงงานของสหรัฐอเมริกา ไม่มีขบวนการปฏิวัติ และไม่ใช่ว่าเรื่องการ
แบ่งชนชั้น แต่มุ่งในเรื่องค่าจ้าง (Wage-Conscious) เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญ โดยกล่าวว่า สหภาพแรงงาน
ตั้งขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือป้องกันไม่ให้แรงงานแข่งขันกันเข้าทำงาน โดยการลดค่าจ้าง เขาได้กล่าวถึงสิทธิ
และอิสรภาพของแรงงานว่า สัญญาการเจรจาต่อรองได้วางข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน เพื่อกำหนด
สิทธิของแรงงาน จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอำนาจการต่อรองของสหภาพแรงงาน สิทธิที่ได้รับนี้ จะทำ
ให้คนงานมีเสรีภาพมากขึ้น แทนที่จะปล่อยให้นายจ้างใช้สิทธิหรือตัดสินใจแต่ฝ่ายเดียว ในการควบคุม
คนงาน

คอมมอนส์ ได้ตั้งทฤษฎีว่า ขบวนการแรงงานของแต่ละชนชาติหรือแต่ละประเภท
ย่อมต้องวางรูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง และภูมิศาสตร์แวดล้อมต่าง ๆ กันไป
เขาเชื่อว่าการที่ขบวนการแรงงานในสหรัฐอเมริกาจะก้าวหน้าไปอย่างเชื่องช้าหรือรวดเร็วขึ้น ขึ้นอยู่กับ
ลักษณะของประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งได้แก่

1. มีที่ดินที่ยังไม่มีเจ้าของอยู่เป็นอันมาก ทำให้ผู้ยากจนและชนชั้นแอ่งสามารถหลีกเลี่ยงจากการตกไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของพลเมืองกลุ่มอื่น ๆ จึงไม่มีความจำเป็นต้องรวมตัวกัน ทำให้
ขบวนการแรงงานเป็นไปอย่างเชื่องช้า

2. ความสำเร็จขึ้นต้น เป็นเรื่องของ การให้สิทธิในการออกเสียงเฉพาะชายเท่านั้น จึง
ทำให้การเลือกตัดสินใจของหัวหน้าครอบครัว หรือคนงานชาวอเมริกัน แก้ปัญหาความไม่พอใจที่เกิด
ขึ้นด้วยตนเอง ทำให้ขบวนการแรงงานเป็นไปอย่างเชื่องช้า

3. การขยายตัวอย่างมหาศาลของตลาด การขยายตัวของตลาดเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำ
ให้เกิดพ่อค้านายทุน ซึ่งทำหน้าที่เป็นคนกลางระหว่างผู้ผลิตกับผู้ขายปลีกและนักการเงิน ซึ่งช่วยพ่อค้า
ในด้านให้เครดิต พวกนี้มีอำนาจและกลวิธีในการว่าจ้างแรงงานได้เปรียบกว่าโดยพยายามกดอัตราค่า
จ้างให้ต่ำลง ซึ่งผลักดันให้คนงานรวมตัวกันเข้าสูขบวนการแรงงานก่อนข้างเร็วขึ้นหลังจากสงคราม
กลางเมือง (Civil war) เป็นต้นมา

4. ความยุ่งยากของการจัดรูปแบบการปกครอง ในสหรัฐอเมริกาถูกหมายของมลรัฐ และของรัฐบาลกลางต่างกัน ทำให้การกระทำของสหภาพแรงงานมีปัญหาในแง่กฎหมายขึ้นถึงขั้น ศาลชี้ขาดแล้ว บางคดีการกระทำของสหภาพแรงงานชอบด้วยกฎหมายในชั้นศาลมลรัฐ แต่กลับไม่ชอบ ด้วยกฎหมายเมื่อถึงชั้นศาลสูงสุดของรัฐบาลกลาง ทำให้ขบวนการแรงงานในสหรัฐอเมริกาไม่มุ่งเฉพาะ ทางเศรษฐกิจ แต่มุ่งในด้านการเมืองด้วย

5. การอพยพคนเข้าเมือง ทำให้มีบุคคลหลายเชื้อชาติ หลายสัญชาติมาอยู่ในท้องที่ เดียวกัน ทำให้การรวมกลุ่มเป็นไปได้ลำบาก

6. วัฏจักรแห่งธุรกิจ มีส่วนสัมพันธ์กับการขยายตัวและการลดลงของสหภาพแรงงาน เช่น ในภาวะที่เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรือง สหภาพแรงงานก็จะเจริญก้าวหน้า แต่ในกรณีที่เศรษฐกิจเสื่อม โทรม สหภาพแรงงานก็จะซบเซาไปด้วย

3.3 ทฤษฎีของ Tannenbaum

Frank Tannenbaum เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวออสเตรีย อพยพเข้าไปอยู่ในอเมริกา ปี 1905 ได้คิดค้นทฤษฎีขึ้นอีกทฤษฎีหนึ่ง เรียกว่า “ทฤษฎีว่าด้วยการต่อสู้ระหว่างมนุษย์กับเครื่องจักร” (Men Versus Machine Theory) เขากล่าวถึงว่า ในสังคมที่นำเทคนิคแบบใหม่หรือเครื่องจักรแบบใหม่ มาใช้แทนแรงงานคน ทำให้ต้องโอนคนงานที่มีฝีมือไปทำงานที่นำเบื่อง่าย ที่อยู่อาศัยของคนงานคับ แคบ สกปรก ทำให้คนงานเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง ดังนั้น สหภาพแรงงานจึงได้เกิดขึ้น เพื่อต่อต้านการ นำเครื่องจักรใหม่ ๆ มาใช้แทนแรงงานคน โดยการต่อสู้เพื่อความคงอยู่และความมั่นคงของคนงาน ตลอดจนเพื่อไม่ให้นายจ้างใช้อำนาจแต่ฝ่ายเดียว ตามความเห็นของวัตถุประสงค์ของสหภาพแรงงานก็ คือ การเข้าควบคุมอุตสาหกรรมโดยคนงาน การให้ความมั่นคงสมบูรณ์แก่คนงาน การตัดกำไรลง และ การมีประชาธิปไตยในการอุตสาหกรรมมากขึ้น ถึงแม้ว่าวัตถุประสงค์ของสหภาพแรงงานจะได้แก่การ เข้าควบคุมอุตสาหกรรมก็ตาม แต่เขาก็ไม่ได้สนับสนุนการต่อสู้ระหว่างชนชั้นอย่างเต็มที่ เพราะความ ไม่มั่นคงเกิดกับบุคคลทุกคนในสังคมที่ใช้เครื่องจักร ไม่ใช่เฉพาะกับคนงานเท่านั้น

3.4 ทฤษฎีของ Perlman

Selig Perlman เป็นเพื่อนร่วมงานกับ ศาสตราจารย์คอมมอนส์ เกิดในประเทศโปแลนด์ ในปี 1888 ได้มาอยู่ในสหรัฐอเมริกา ในปี 1908 ทฤษฎีของเขาว่าด้วยความวิตกว่าโอกาสในการหางาน ทำจะเป็นไปได้ยาก (Theory of near city conscious of job opportunity) สหภาพแรงงานจึงเข้าควบคุม ตำแหน่งงานว่าง และจัดสรรตำแหน่งงานที่มีอยู่ให้สมาชิก โดยวางกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ลำดับอาวุโส การบรรจุคนงาน การฝึกงาน เป็นต้น และจะต้องทำสัญญากับนายจ้างว่า ไม่ให้นายจ้างเอา คนงานออกในกรณีที่งานลดลง

ทั้งนี้ เพราะเขาได้สังเกตเห็นว่า มีปัจจัยขั้นมูลฐานเกี่ยวกับสภาพแรงงาน คือ

1. นายทุนหรือนายจ้าง มักจะเป็นฝ่ายควบคุมคนงาน
2. นักวิชาการ มีอุดมการณ์ทางสติปัญญาหรือความรู้เพื่อที่จะทำให้สภาพแรงงานดำเนินไปในทางที่ถูกต้องได้เพียงใด
3. สภาพแรงงาน ทำหน้าที่แทนคนงานโดยวิธีการต่อรอง เพื่อให้คนงานได้รับผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม และมีโอกาสควบคุมโอกาสของงานที่ทำ (Control of job Opportunity) ดังที่ได้กล่าวมาในตอนต้น

จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีของเขาก็เป็นเรื่องการต่อสู้ระหว่างชนชั้น เช่นเดียวกับเวบส์ และ โคล แต่ไม่เห็นด้วยกับการทำลายระบบชนชั้นให้หมดไป ตามแนวความคิดของมาร์กซ์ วัตถุประสงค์ของเขาเน้นอยู่ที่หาวิธีควบคุมตำแหน่งหน้าที่การงานให้ได้ตลอดไป

สรุปบททวนบทที่ 9

จากการศึกษาทฤษฎีของสภาพแรงงานตามทรรศนะของนักเศรษฐศาสตร์ต่าง ๆ จะเห็นว่าแนวความคิดในการตั้งสภาพแรงงานแตกต่างกันไป เช่น สภาพแรงงานเป็นเรื่องการต่อสู้ระหว่างชนชั้น บางทรรศนะกล่าวว่าสภาพแรงงานเป็นเรื่องเกี่ยวกับค่าจ้าง แต่บางทรรศนะมองในลักษณะเกรงว่าจะนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามหน้าที่สำคัญของสภาพแรงงานก็คือ การเจรจาร่วมต่อรองเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ถึงแม้ว่าวิธีการที่ใช้จะแตกต่างกันไป โดยบางทรรศนะนิยมความรุนแรงโดยวิธีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลง เช่น แนวความคิดของ Marx ที่เห็นว่าควรทำลายระบบลัทธินายทุนให้หมดไปโดยให้มีเฉพาะชนชั้นแรงงาน แต่บางทรรศนะก็เห็นด้วยกับวิธีการเจรจาต่อรองอย่างสันติ เช่น Webb's เห็นว่าการมีสภาพแรงงานทำให้เกิดระบอบประชาธิปไตยในอุตสาหกรรม แต่อย่างไรก็ดี ในการศึกษาทรรศนะของนักเศรษฐศาสตร์ต่าง ๆ นั้นก็เพื่อใช้ศึกษาเป็นแนวทางในการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสภาพแรงงานให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละประเทศซึ่งมีความแตกต่างกันเป็นสำคัญ

แบบฝึกหัดบทที่ 9

1. จงอธิบายแนวความคิดเกี่ยวกับการเกิดสภาพแรงงาน ตามแนวความคิดของ Marx, Webbs และ Coles พร้อมทั้งเปรียบเทียบ
2. จงอธิบายถึงลักษณะของสภาพแรงงานที่นิยมธุรกิจ
3. แนวความคิดของการเกิดสภาพแรงงานของนักเศรษฐศาสตร์สหรัฐอเมริกา มีความแตกต่างจากนักเศรษฐศาสตร์ในประเทศอังกฤษและยุโรปอย่างไร จงอธิบาย โดยยกตัวอย่าง แนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์ทุกท่านที่มีอยู่ในบทนี้มาประกอบคำอธิบาย
4. ตามแนวความคิดของ Commons ที่กล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ขบวนการแรงงานก้าวหน้าไปอย่างเชื่องช้า หรือรวดเร็ว จงอธิบายถึงปัจจัยดังกล่าว